

דגל שחור

המציל שהתראיין בטלוויזיה תיאר את מה שקרה בחוף הרצליה בשבת בבוקר במילים ברורות. הוא סיפר איזה יום נורא היה, ואיך האלוף וחברו באו לשחות, כהרגלם מידי שבת, ולא היו מוכנים לשמוע לעצתו לא להיכנס למים. בדרך כלל, כשהמציל אומר למתרחצים לא להיכנס למים, הוראתו מחייבת. אבל כשמדובר במתרחץ שהוא אלוף, המציל גמיש הרבה יותר והבקשה שלו נשמעת כהמלצה. האם היה דגל שחור? נשאל המציל. "היה דגל יותר שחור משחור", ענה. "דגל שחור עם גולגולת". אבל האלוף וידידו גיבורים גדולים ושחיינים מצטיינים, לא ויתרו על "מסורת של שנים" של שחיה בצוותא מדי שבת, משום שאנשים כמותם לא נבהלים לא מהמציל ולא מהטבע. הם ודאי נפנפו למציל את הנפנוף הידוע של "יהיה בסדר" ונכנסו בריצה קלה למים כדי לכבש את הגלים. אבל הגלים לא נכבשו. גל ענק הרג את הידיד במכת מחץ. לאלוף לא היה אפילו סיכוי להציל את חברו. הוא בקושי הציל את עצמו. בדרך כלל לא מענישים אנשים שלקחו סיכון מיוחד, כל עוד אינם מסכנים את זולתם. על העיקרון הזה בנויים עשרות ענפי ספורט מצ'ואיסטים, שמותירים אלפי אלמנות ויתומים. אבל האלוף הוא לא סתם אזרח שהתפרחת, הוא ראש אגף כוח אדם בצה"ל, האבא המשמעותי של כל החיילים, אחד משני מנסחי הקוד האתי שבו כתוב כי שמירת חיי אדם, משמעת, אחריות ודוגמא אישית הם 4 מתוך 11 הערכים שצריכים להדריך את לובש המדים באשר ילך. איך יוכל האלוף להטיף מוסר לנהגים פראים בני 19, לכאלה שלא כיבדו את הוראת השוטר הצבאי? איך יוכל לשפוט את המשתעשעים במשחרי נשק? את המזלזלים בהוראות הבטיחות? הרי משחקים מסוכנים הם ההובי שלו. בקוד האתי כתוב: "החייל יביא בחשבון בכל פעולותיו במסגרת השרות בצה"ל, כי הוא נושא באחריות לא רק לתוצאות של מעשיו ומחדליו, אלא גם לדפוסי ההתנהגות שהוא משתתף בגיבושם, בפקודה או בדוגמא אישית, במפורש או במובלע, בהשפעה ישירה או עקיפה, בכוונה או שלא בכוונה". אם למלל הנמלץ הזה יש איזה שהיא משמעות בכלל, אם אי-ציות מודע, יהיר וחסר אחריות לדגל שחור ולהוראת מציל- כמו אי-ציות מודע ויהיר וחסר אחריות לרמזור אדום ולהוראת שוטר- היא סיבה טובה לבקש את האלוף להקדים את פרישתו מצה"ל. אלוף הוא אלוף גם כשהוא בבגד ים, כשם שמפכ"ל משטרה הוא מפכ"ל משטרה גם כשהוא טובל בג'קוזי.